

SOUTĚŽ o originální a sladký soubor křížovek

1. DORTŮV MEMORIÁL

aneb PUTOVÁNÍ S KŘÍŽOVKOU po českých
cukrárnách i restauračních zařízeních

Pokud svou káru dotáhnete i do příští Sobotky, pošlete nejpozději do 30. června 2006 minimálně 6 razítek z jakékoliv české cukrárny či restauračního zařízení. Z vylosovaných zaslaných razítek bude při slavnostním zahájení festivalu vylosován výherce originálního a sladkého souboru křížovek.

Více informací a další festivalové soutěže na www.splav.cz

Pošlete nejpozději 30. 6. 2006 na adresu redakce.

sluice schleuse courant presa immissario sluis šluza zsi
sluss jaz ustava водослив sluice schleuse courant pre
immissario sluis šluza zsilip sluss jaz ustava водосливslui
schleuse courant presa immissario sluis šluza zsilip slu
jaz ustava водослив sluice schleuse courant presa immiss
rio sluis šluza zsilip sluss jaz ustava водослив sluice schle
se courant presa immissario sluis šluza zsilip slus j
ustava водослив sluice schleuse courant presa immissa
sluis šluza zsilip slus jaz ustava водослив sluice schle
courrant presa immissario sluis šluza zsilip slus jaz usta
водослив sluice schleuse courant presa immissario slu
šluza zsilip sluss jaz ustava водослив sluice schleuse coi
rant presa immissario sluis šluza zsilip sluss jaz usta

SOBOTECKÝ PRAVIDELNÝ LEHCE AVANTGARDNÍ VĚSTNÍK!

PÁTEK 8. 7. 2005

č. 7

Kdo znečistil studánku?

nám křišťálovou studánku, kde nehlubší je les...“ psal Josef Václav Sládek v roce 1894. Krásná slova. Těžko zalívat starším účastnicím Šrámkovy Sobotky, které v onom roce pravděpodobně maturovaly, že si neuvědomují kýčovitost metaforických obrazů „čirá studánka“ či „zakalení čiré studánky“ a jsou schopny tyto fráze použít šestkrát během tří minut veřejného projevu. Těžko zalívat těmto dámám jejich slabost pro místní pekárny, jejíž produkty bývají, jak známe ze snídaně, tak křehké, že je ani člověk se zubní protézou nemusí namáčet v kávě.

Je zcela pochopitelné, že člověk, který se živí učitelstvím od dob ministra Nejedlého, má vnímání nastavené na přesně čtyřicet pět minut a přednáška o dvojnásobné délce leží mimo rámec jeho možností.

Sobotka je vstřícným festivalem. Když někdo nestihá, tempo se zvolní, přednášky zkrátí, případně zjednoduší.

A studánka se vyčistí.

Beseda spisovatelů, která se stala oním hovínkem v čiré studánce sobotecké selanky, se bude konat i příští rok. Moderátorem pořadu však bude Marek Eben, pověstný svým citlivým a jemným humorem, který nikdy nikoho neurazil. Karlovy Vary se bez něj na jeden den obejdou.

Zatím o tom nemáme mluvit, ale na jubilejní padesátý ročník se plánuje překvapení – v bývalé Solnici bude slavnostně otevřen obchod s ortopedickými pomůckami.

A bezbariérový přístup do sálu spořitelny je plánovaný na rok 2008.

Také letošní program se přizpůsobuje trendu. Na dnešní den byl zařazen přednášející s příznačným jménem Starý.

Stárnout se Šrámkovou Sobotkou je prostě báječné. Mnoho sil a pevné zdraví do posledních dnů letošního festivalu a mnoha dalších ročníků vám přeje i váš Splav!

Ondřej Šmejkal

JÍDELNÍČEK

Snídaně: Drůbeží párek, hořčice, rohlík, čaj se sirupem

Polévka: Hovězí vývar s játrovou rýží a nudlemi
Oběd: Vepřový vrabec, bramborový knedlík, zeli dušené

Večeře: Holandský řízek, brambor, rajčatový salát

PROGRAM

9:00 sál spořitelny

Pohled z druhého patra – O jazykové praxi
Doc. PhDr. Zdeněk Starý, CSc.

11:00 malý sál spořitelny

Seminář k přednášce

11:00 – 12:00 velký sál spořitelny

Dětská dílna – nácvik na večer

13:00 velký sál spořitelny

Kolečko – studenti

13.00 malý sál sokolovny

Turnaj ve scrabblu

13.00 sál sokolovny

dokument o Přemyslu Pitterovi

13:30 zahrada ŠD

O současném českém jazyce

Ústav pro jazyk český AV ČR – Mgr. Michaela Černá
a Mgr. Martin Prošek

15:00 sál sokolovny

Cestopisné deníky

vzpomínkový pořad o akad. malíři **Josefu Jírovi**
úvodní slovo RNDr. Karel Samšíňák

15:00 – 18:00

Vlastivědné procházky

17:00 Šrámkův dům

Viktor Dyk: Posel

Poslech rozhlasové hry

19:30 spořitelna

Večer dělen

Vpřed, češtino!

iž známý český obrozenec Josef Jaroslav Smetáček říkal: „Staroslavný jazyk český jak ráj mezi vřesovišti rakouskými a uherskými skví se svou krásou neskonale.“ A skutečně,

zůstává slovy nevyřčeno – aniž by se ovšem publiku jakkoli podbí- zela. Bohatě vynahrazuje zdánlivý nedostatek dekorací – minima- listická výprava pracuje jen s jemnými náznaky.

Představení Divadla Leandra Ryppla nepatří k nejkratším, pu- blikum však dokázalo soustředěně sledovat děj i po více než dvou hodinách. Inscenace, jež se již dávno zbavila počátečního ostychu, včera sklídila takřka frenetické ovace. Širší veřejnosti dosud nepří- liš známé divadlo opět dokázalo, že neprofesionální scéna má co nabídnout i náročnému divákovi.

Jana Melková

Scrabble a soutěže

nešním tahem vyvrcholila průběžná soutěže ve scrabblu proti redakci. Všechny tři dámy s nadějí na celkové vítěz- ství odevzdaly shodný tah:

HÁJ z F4 svisle (společně s KÁ a OJ)

Konečné pořadí: *Veronika Tupá*, 96 bodů

Hanele, 94 body

Michaela Otterová, 92 body

Veronika Tupá získává slušivé tričko, další dvě dámy budou oceněny pohárem v cukrárně na náměstí.

Prémii za nejlepší tah dne získávají: *Martina B.*, *Hanele*, *Veronika Tupá*, *Hana Zobačová* a *Lada Blažejová* (2x). V redakci na ně čeká sladká maličkost.

Tiché uznání uděluje redakce *Splav!u Josefu Blažejovi*, jedi- němu soutěžícímu mužského pohlaví.

U ostatních soutěží byl kladen důraz na stoupající obtížnost úloh. Ta se projevila i na počtu odevzdaných řešení. Tajenku os- misměrky odevzdalo devět soutěžících, se steganografií si jich po- radilo už jen pět a zapeklitou křížovku zdolali pouze čtyři účastníci.

Úspěšní řešitelé každého kola byli slosováni a štěstí se usmálo na tyto: *Iva Babincová*, *Dana Ryšlavá* a *Gabriela Haasová*.

Jmenované dámy vyhrávají oběd s redaktorem dle svého vý- běru.

Za redakci Ondřej Šmejkal

SPLAV! – Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník

Vychází v Sobotce během konání 49. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 2. 7. do 9. 7. 2005. Cena 10 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, Milady Horákové 123, 160 00 Praha 6, IČO 26674122. Evidenční číslo MK ČR E 15812.

Redakce: Jan HON, Jan CHROMÝ, Jiří JANUŠKA, Judita KABZANOVÁ, Marie KANTŮRKOVÁ, František MARTÍNEK, Jana MELKOVÁ, Pavel PELC, Radek SCHICH, Radka ŠMAHELOVÁ, Ondřej ŠMEJKAL, Nelly VOSTRÁ
Vychází za přispění Studentského fondu FF UK a Královéhradeckého kraje.

tak jediný, ty vostatní šmuky, ucpaný díry a žebříčky nikoho moc vočarovat nemohly. Nekalá živnost vyžraná jak louka na podzim.

A jak pak ten básník při štosování polknul místo pilule dvoje hodiny a dostal zezadu klystýr, zepředu ricinovej olej a pak číhl do nočníku, no tak takhle si teda cajkový kusy nepředstavuju. Rozumět vůbec nebylo ani tý makarónštině. Lidi v publiku jedákovali hned vod začátku a nevěděli roztáhlostí, co by. Mysleli si určitě, že budou nějaký dobroty, hned se slítili k bufetu a dost řvali, aby náhodou nepřišli zkrátka. Příště by si měli jít tyhle divný existence radši někam na pole žrát slimáky.

Ke konci už to vypadalo, že jestli ještě chvíli postojím a budu koukat, jak ty mrchotrubci ten příběh sumírujou, budu se pak muset odebrat k nějaký léčivý křišťálový studánce a šňupat hlínu. Určitě se dá stěžovat na ledasco, taky se někdy daj přimhouřit voči, ale tohle se fakt nedalo rádně dokouknout. Nejsem žádný sup hrbitovní, abych vobrážela takovýhle hrbitovy. A ještě jak ráno chrňili ty herci po celým kopci na lavičkách, tak to sem si teda řekla, že samojedinej člověk takovýhle rajcy hrůzných a nekalejch spolků na svejch zádech vopravdu neunese.

Suma sumárum jim vzkazuju: „Pajtlíkujte se jinam, když je to s váma tak šrěklich! A v tomhle punktu to vodklepávám, protože už tak mám těžkej život, když musím v kdejakých slotách vobrážet takovýhle vzácnosti. Člověk by ale neměl furt skernkat, ještě mu přecejenom zbejvá ta naděje. A naděje, jak je po věky známý, umírá dycky poslední. Hned za ní ste na řadě vy...

Marie Kantůrková

Jazz, spása a světla velkoměsta

čerejší představení dostalo mimořádné pověsti, která je provází daleko mimo domovskou scénu. Komorní úprava lyrického romantického příběhu o lásce, zradě a hledání smyslu navázala na nejlepší tradici avantgardního divadla i alternativního umění druhé poloviny 20. století. Předlohou se stala egosolistická sága z pera titána českého nihilismu a mladí tvůrci se s jeho nikterak přístupným odkazem vyrovnali se ctí.

Nová hra na staré téma ukazuje, že svět lidí a svět koní má překvapivě leccos společného, a to že jejich nejlepším přítelem může být velký bílý králík.

Dílo vzniklo z autorovy bytostné potřeby zachránit se před životní malostí a lhostejností návratem do míst a časů ztracené opravdovosti a čistoty. Jeho hrdinka je ztělesněním mámvého, matoucího i mučivého ženství, která si mimovolně pohrává s osudem. V době svého vzniku byl román oceňován nálepkou pornografie a příprava inscenace, používající v českém divadle poměrně neobvyklých postupů, zaváněla obdobným skandálem. Pokud však někdo očekával laciná vzrušení, musel být zklamán. Včerejší představení rozhodně nebylo besídkou eroticko-estrádního stylu, nýbrž niternou výpovědí o bytí v postmoderním světě. Nepostrádá inteligentní, byť často černočerný humor a nepostrádá ani výrazné herecké osobnosti z řad nastupující generace českých a slovenských divadelníků. Jmenovitě Ester Sadovská, Regina Údrcká a Jan Tlaskal si bouřlivý potlesk rozhodně zasloužili.

Nedílnou součástí představení je původní hudba Kryštofa Kobera, jež dokonale souzní se syrovou naléhavostí či naopak až milostnou hravostí jednotlivých scén a dokresluje mnohé z toho, co

kdo z nás by se odvážil tvrdit, že jazyk není tím nejsvětějším, co na světě máme. Mluva česká, toť studnice moudrosti, lásky a dobroty. Kolik krásných a libých slov dovedeme vyslovit!

Jak matka z lůna svého vyšlému synu praví první slova lásky, tak i syn zestárlé matce své smrtelné rány náhlé nemoci jazykem svým vyléčit se snaží. První slova lásky pronesená pod lípou oddanosti bývají tím nejkrásnějším, co lidské ucho k vyslechnutí mívá.

Právě z těchto důvodů si svůj jazyk musíme hlídat a pečovat o něj. Jazyk neměl by být trvale chromen cizími vlivy, zvláště německými a anglickými. Místo šířícího se škodlivého a škaredého *defaultní* přece můžeme použít libé české slovo *základní*, místo toporného a jazyk lámajícího výrazu *šlajsna* pěkné české *díra ve splavu*. Přejímky z cizích jazyků musí zvláště dnes být velice opatrné, citlivé a pod přísným dohledem jazykovědců. Správný pečovatel o český jazyk by nikdy nepřipustil slova jako *frigidní*, *implikace*, *adjustace*, *hardware*, *kauzální* a *sex*. Pro všechna tato ošklivá až zruďná slova plná anglické suchopárnosti a zatuchlé cizosti bychom přece při troše dobré vůle našli v českém jazyce krásné a ladné tvary, za které by se nestyděli ani klasici naší literatury z nejpřednějších.

Naše jazykověda však v tomto zápase s neustálým kroucením a znetvořováním jazyka, jímž k lidu promlouvali takoví velikáni jako Karel Čapek a Vladislav Vančura, k obrovskému smutku všech las-kavých lidí neustále selhává. Od roku 1932, kdy se sborníkem *Spi-sovná čestina a jazyková kultura* vystoupil tak zvaný Pražský „linguistický“ kroužek, uběhlo již mnoho let. Toto uskupení levicových anarchomaxistických pseudointelektuálů v čele se samozvaným „akademikem“ Bohuslavem Havránkem a předválečným agentem KGB a poválečným agentem CIA Romanem Osipovičem Jakobsonem, známým to rozvracečem české kultury, vystavělo již v základu hnilobný koncept „funkčního přístupu“. O to více zarážející je, že se této kavárensko-povalečské idey chytili i jazykovědci zprvu inteligentně působící. Naše věda vyhrála si na prsou hada z nejméně nejších. Tak brutální útok na češtinu, který tito samozvanci provedli, nepamatuje český národ přinejmenším od bitvy na Bílé hoře, ne-li přímo od prvního vstupu zdegenerované habsburské dynastie na český trůn.

V dnešní zapeklité době, kdy se naše české srdce a především jazyk český stává obětí trvalých nájezdů a kdy nemá prostý člověk milující svou mateřštinu v podstatě možnost kultivovat si svůj jazykový cit jinak než čtením klasiků, je funkční přístup principem doslova hrobařským, stává se Cháronem, který za minci darovanou Ústavem pro jazyk český přes řeku zapomnění převáží zanikající krásná česká slova. Zejména dnes je žádoucí, neřkuli nutné, vrátit se ke kořenům, ke kypře černozemi našeho národního bytí. Jazyková kultura znamená neustálý boj se zločinci, kteří chtějí jen ničit, bourat, ale nikoliv tvořit a stavět. Jazyk budiž zahradou, my mu budme zahradníky, zahradníky pečlivými, kteří i tu nejdrobnější zuboženou květinu dovedou vypílat do pevné, zdravé kvetoucí lilie, již se může pyšnit kterýkoli zdravý národ.

Již žádný funkční přístup, začněme brousit, ať je jazyk náš ostřejší než meč z německých hutí vzešlý a na uherských kovářských kovářských uťutý. Vpřed, češtino, žij a děl se o své krásy!

Jan Chromý

Ta lípa byla mega

Rozhovor s doc. PhDr. Zdeňkem Starým, CSc.

Pane docente, vy jste byl před lety v Sobotce dvakrát jako student – jak tehdy Sobotka vypadala a jak se Vám zde líbilo? Ostatně o Vás víme, že se znáte s Hankou Kofránkovou. . .

My jsme spolužáci. Fakticky mě vyhecovala, abych jel. Byli jsme ve stejném ročníku a později, když já jsem studoval matematiku, šla ona na DAMU. A v rámci tohohle spolužáctví jsme tady dvakrát byli. A jaké to bylo? Já tedy nevím, jaké je to teď, ale tenkrát to bylo fajn. Pamatuji se, že jsme spali na koupališti, a na pouti na Kost. Ta lípa, co byla cestou, se vždycky objímala, ale pak byla pokácena či co.

Srazil ji blesk.

Aha. Ale jinak byla mega. Víím, že když se v noci šlo tam a zpátky, tak. . . (smích). Pak si také pamatuju nějaké stavení, já nevím, jestli to byl statek nebo co. No teď je to historická stavba, ale patřilo to nějakému biologovi.

Samšiňákovi?

Ano. Tam jsme šli jako na návštěvu, bylo to nádherné. A taky si pamatuji na taková zastavení. Nikdy jsem nerecitoval, vždycky jsem byl jen posluchač. Ale bývalo to pěkné, pěkný týden. Já jsem studoval češtinu a estetiku a moje motivace byla literatura. Když se mě u přijímacích zkoušek ptali na motivaci, odpovídal jsem, že si chci celý život číst. Byl jsem hnáný víceméně literaturou. Na lingvistiku jsem se přeorientoval vlastně až během druhého ročníku. Tehdy ještě nebyla jako obor. Druhá věc byla, že mě na češtině učil Pavel Novák, který tam v tu dobu byl jako asistent.

Když jste zmínil Pavla Nováka, řekněte nám, kdo vás na fakultě tak nějak nejvíc poznamenal. Studoval jste v letech sedmdesátých. . .

Ne ne, já jsem chytil ještě rok 67/68, to znamená, že v ten správný rok jsem ještě byl na fakultě. Těch důležitých lidí bylo několik. Na češtině přednášel Karel Hausenblas a cvičil Pavel Novák, na literatuře ještě Svejkský a Červenka – víím, že když už nesměl být na fakultě, chodilo se za ním ještě chvíli do Ústavu a později do Památníku. Osobností, které mě ovlivnily, bylo, jak jsem říkal, víc, nejvíc patrně Pavel Novák. Bydleli jsme blízko sebe, a když jsem dělal kandidaturu, chodil jsem k němu na konzultace. Ty probíhaly tak, že jsme spolu chodili v sobotu na procházky.

V dnešní době jsou, když budu trochu generalizovat, dvě základní lingvistická křídla v oblasti jazykové kultury. Jedno má centrum na matfyzu a reprezentuje ho například Sgall, který spisovnou češtinu odmítá úplně, druhé – mnohem širší – křídlo naopak spisovnou češtinu stále zastává. Osobně si nejsem jistý, na kterou stranu zařadit podle Vašich prací Vás. Nejspíše někam mezi. . .

Tento rozštěp souvisí s diskusí o spisovné češtině v šedesátých letech. Ta je zajímavá hlavně poznámkami pod čarou. Právě z nich je totiž vidět, jaké politikum otázka spisovné češtiny byla. Ale jestli bych měl být mezi nimi, to nevím. Začnu z druhé strany. Já jsem se k jazykové kultuře nedostal kvůli tomu, že by mě nějak zajímala, ale proto, že jsem dělal spíše teoretické věci z oblasti metodologie a posléze se ukázalo, že ideální příklady jsou právě v oblasti jazykové kultury. Opozice mezi jednou větví a „Sgallem a spol.“ spočívala v tom, že z jedné strany to byl takový osvícenský přístup, což bylo politikum v dobrém slova smyslu – generace PLKu to vlastně viděla

to, kolik čtenářů o básnickově zapomenutí ví. Čím zapomenutější, tím slavnější.

Slávu zapomenuté básničky Irmy Geisslové začal šířit už od sedmdesátých let český literární dojmolog Ivan Slavík a nyní tento odkaz úspěšně nese dál např. známá pražská kapela Vaudeville, o čemž se budete moci přesvědčit v sobotu na zahradě Šrámkova domu. Tato pešťská rodačka a Jičíňanka by se předešlým dožila 150 let. Včera nám ji představila Hana Kofránková se svou černou suitou v historicko-hudebně-literárním pásmu. Svou violu, ba i harfíčku co možná nehlouběji naladila Jana Levitová, svou kravatu uvázal co možná nejtemněji František Derfler a všichni tři se pustili do co možná nejpatečtějšího recitování veršů této potápějící se černé labutě, která rozhodně žádný patos navíc nepotřebuje, stejně jako jej nepotřebují moravské lidové písně, které Jana Levitová opatřila vibrátkem tak éterickým, že bylo diviti se každému oku slzou nezbrocenému. Jestliže klín můžeme málokdy vyrazit klínem a tím méně čerta vyhnat ďáblem, pak patos autentický zničme společlivě patosem umělým. Šťastná to vina, že se nakonec rozladila harfíčka, aspoň jí se na chvíli dala básniřčina rozervanost uvěřit.

Geisslovou přesto čtete, je to totiž opravdu temná básnička, v níž není „za nehet dekadentní pózy“, jak se pravilo v jednom z předčítaných textů, jejichž autor nám byl zamlčen. A hlavně v sobotu přijďte na koncert.

Jan Hon

Tracyho tygr – RECENZE!

vonění mobilu – publikum 2, účinkující 1
aplaus velký
květiny zpět v publiku

ilustrace: Kateřina Slušná

Jan Chromý

Dvoje polknutý hodinky

. . . Dřelo to teda fest. Zapijte to šiškovkou a ráno bude gut. . .

čera sem místo Tracyho tygra vodrazila vod Sobotky a jela do Chromovic na fámulozní představení *Dvoje polknutý hodinky*. Ještě že každá divadelní nit má svůj konec. Určitě se si voči vosušovat taky moc nemuseli. Nejenom že pod těma černejma mrakama bylo pěkně friško, ale ani ty osoby nebyly žádný luftovní řemeslníci. Prkna měli teda pozbíjený festovně, ale to bylo

ale tím zajímavější interpretace Šrámkova díla. Zvláště verše „Chtěl bych tě potkati v lukách“ tím nabývají nového významu, o kterém avantgarda říkala, že jej hledá. Škoda, že se s touto knihou nesetkal třeba Karel Teige nebo Egon Bondy.

6. Kdy jste se tak ošklivě a nenávratně zranil? Myslíte, že máte svého strážného Anděla?

Naposledy jsem se zranil na loňské Sobotce, kdy jsem si vymkl koleno. Dostal jsem dlahu, ale Anděl byl stále se mnou. Chtěl bych touto cestou poděkovat i svému Ventilovi, který mi kloub masíroval tak dlouho, až jsem nemohl chodit.

7. Mezi čtenáři jste také známý jako velký Gurmán. Jíte rád Dorty? A myjete si po jídle ruce?

Ruce si myji před jídlem i po něm, je-li jídlo obzvláště masné, učiním tak i v jeho průběhu. Jsem však spíše Germán než Gurmán, o Dortech nemluvě.

8. Jak jste se letos sám se sebou cítil? Jaký je Váš oblíbený redaktor současného i minulého Splavu?

Cítil jsem vše v kostech. Loni vymknuté koleno se ozývalo vždy, když se blížila studená fronta. A že se blížila často. . . Nosem jsem také cítil. O nejoblíbenějším autoru bych se zmiňoval nerad, každý píše pěkně, ačkoliv trochu suchopárně a nemastně. Doufám, že se to v těch dalších dvou dnech ještě změní. . .

9. Čím byste chtěl na příští Šrámkově Sobotce být?

Je o mně obecně známo, že bych chtěl být Liborem Vackem. Těžko se v tomto směru změním. Je sice pravdou, že si Sultán přizval do dílny i jednoho muže, přesto si myslím, že je to pouhá zástěrka. Ale fandím mu. . .

10. Prý odtud letos někam poPLAVete?

Celým životem si Plavu ani nevím jak. Mám jen hlavu plnou ideálů a ty bych chtěl naplnit. Vodu zelenou však piju spíše nerad, radši mám tu vpondělíještěžlutou, nyníjižtéměrbílou ze sobotecké jídelny.

Za rozhovor děkuje

Marie Kantůrková

Plavej pro Plav!

áme pro Vás radostnou zprávu. Včera ve večerních hodinách dorazily další výtisky prvního a druhého čísla měsíčníku pro světovou literaturu Plav. K zakoupení jsou v redakci. Tuto zprávu prosím berte vážně, je tak skutečně myšlena.

Černá labuť, černá suita

esty ke slávě jsou rozličné a osvědčená cesta ke slávě literární vede kupodivu skrze zapomenutí. Kdo se jednou stane zapomenutým básníkem, má téměř vyhráno. Čtenáři se rádi nechají uplatit výlučností, které se jim prostřednictvím takového „zapomenutého“ básníka dostává, a slávu tohoto zapomenutí šíří dál. Mírou zapomenutí pak není to, jak málo je básník znám, nýbrž

právě způsobem „my budeme jazyk kultivovat, aby byl lid pozvednut na nějakou vyšší, lepší úroveň“, což je typicky osvícenská myšlenka. Potom začal Sgall upozorňovat na to, že reálný stav je jiný. Problém je, že otázky jazykové praxe – osobně se vyhýbám termínu „jazyková kultura“ – odpovídají tomu, co se říká v historii: když dějiny interpretujeme, máme tím vliv na dějiny samotné. Není to tedy jen otázka popisu, ale záleží také na tom, jakým způsobem informaci popíšu, jak ji transferuji uživateli jazyka, neboť můj způsob popisu má vliv i na to, jak se pak ti uživatelé jazykově chovají.

Chci říci, že to, jak popisujeme, jak prezentujeme, jak podáme věci mluvčím, je způsob, jakým se jazyková norma ovlivňuje. Extrémy, zda kultivovat, nebo nezasahovat, prostě nejsou možné, protože tím, že vůbec něco kolem jazykové praxe děláme, už jazyk ovlivňujeme. Moc se tu nestuduje, co dělá poslední dobou Neústupný v Japonsku. Nedávno mu vyšel v angličtině text, který vydal společně s Jiřím Nekvapilem. Pokud si dobře vzpomínám, tak je tam velice pěkný příklad, v němž do televize přijde člověk, který mluví naprosto hovorově, a vedle něj je tam redaktor, kterému strhávají prémii, když se spisovně nevyjadřuje. Během dvou tří minut se jejich kódy přizpůsobí – to je prostě jedna z forem zásahu do jazykové praxe, i když třeba neuvědomělá.

Musíme si zvyknout, že lidi mluví různě a že jde o to komunikovat tak, aby zpráva prošla. Např. moje dcera dostala na gymnáziu nového učitele češtiny a ten mnohem více kladl důraz na spisovnou češtinu. Ona docela dobře píše, ale najednou se ty její slohy šíleně propadly. Vzala totiž spisovnost tak, že nejde o správné koncovky, ale že existují také nějaká spisovná a nespisovná slova, a najednou se nebyla schopná kloudně vyjadřovat. Ty její věty se nedaly číst. Proto jsem jí poradil, ať se soustředí na koncovky a jinak na to kašle. Poslechla a uvolnila se.

Dle mého názoru jste velmi pěkně a až zdrcujícím způsobem napadl funkční přístup v oblasti jazykové kultury ve své knize *Ve jménu funkce a intervence*. Říkáte, že funkční přístup má dva velmi sporné momenty – jednak jde o to, že není jasné, jaké jazykové prostředky by měly danou funkci nést, a za druhé o to, co vlastně ta důležitá funkce je.

To je jedna věc, ale je tam ještě rétorika. Když se podíváte na rétoriku *Naší řeči*, tak ta je skutečně úplně jiná než rétorika „pražské školy“. Na druhou stranu některé jejich postupy jsou jakoby analogické, což je právě dáno tradicí. Mluvil jsem o Havránkovi, ale ne tak, že když s ním nesouhlasím, myslím si, že je to blázen – to vůbec ne. Jeho zásluha byla v tom, že rétorika se částečně posunula někam jinam, ale některé rysy měli s puristy společné. Budu upřímný, mně se to říká po padesáti šedesáti letech. Když je člověk jaksi uprostřed toho víru, tak sleduje spíš ty difference a neshody než to, co je společné. Ale s tím odstupem lze vidět spoustu věcí relativně snadno. Jiná věc je obecně funkční přístup: mám funkci, chci ji naplnit. Je dobré si uvědomit, že se tu jedná o metajazyk, o jazyk lingvistů. Mluví si občas taky řekne: „Kristepane, jak to mám říct, abych nikoho neurazil a zároveň aby to prošlo?“ Možná že tyto momenty nejsou tak časté, nicméně jsou tam a jsou součástí naší jazykové kompetence. Další věc se týká poměru funkce a prostředku, který ji má plnit. Na jedné straně je funkce, na straně druhé škála prostředků, které mi ji mohou naplnit. A tam nám funkční kritérium prostě už nepomůže. To, že by to mělo fungovat jako stoprocentní, spolehlivé kritérium, prostě není pravda. Mimochodem na to upozorňoval dost výrazně už Alexandr Stich, který na jedné obhajobě, kde někdo mluvil o uplatnění nějaké funkce, namítl: „no ale jak to rozhodneš?“

My se tady pořád bavíme v podstatě o jednom problému. Pojďme to trochu posunout do Čechovi milejší podoby. Jaké si myslíte, že jsou výsledky vědeckého popisu jazyka za poslední půlstoletí u nás a jak je v současné době ve školství a v médiích jazyková kultura vynucována nebo prosazována?

Já mám pocit, že u nás v podstatě převládá tendence postupovat podle takzvané spisovné normy. Problém s tím je ten, že ve spisovné normě se kombinuje víc faktorů včetně kulturního a tradičního, vedle ohledů komunikačních. Mám pocit, že na prvním místě je to otázka univerzitního vzdělání. Čím jsou „nakrmeni“ budoucí učitelé, to potom propagují dál. Mimochodem zajímavé je to, že dneska se některé věci necvičí. Blahé paměti jsem četl Žerotínovy dopisy a on rozlišoval, jestli píše do Prahy nějakému místodržícímu anebo jestli psal svým známým. Projevuje se to i v pravopise těchto textů, což je také zajímavá věc. Píšu-li nějakou petici, nějakou žádost, tak to napíšu jinak, než když píšu svým kamarádům, a to i třeba pravopisně jinak. A druhá věc souvisí s tím, že některé věci se prostě nestudují, na mysli mám otázky podstatné pro jazykovou praxi, resp. poradenství v ní. Na to upozornil Novák, když v šedesátých letech jedni psali tohle, druhí tohle. Říkal, že „pokud nemáte výzkum, tak jsou to vaše osobní názory, které se liší, ale nic obecného z toho neplyne“. Vůbec se nestudovaly a nestudují takové věci, jako jsou mechanismy, kterými do jazyka zasahujeme. To začal dělat Neústupný a některé věci už jsou v tom anglickém kompendiu. Druhá věc je, že se moc nestuduje a není moc jasná metodologie, jak studovat, co ti lidé opravdu považují za „vysoký styl“ a „nízký styl“ – když to zjednoduším. Třetí věc je, že se dost často stává, že se mluví chová jinak, než jak sám jazyk posuzuje. Čtvrtá věc je, že s využitím korpusové lingvistiky se dá dozvědět spousta věcí, zároveň ovšem ne všechno. Blahé paměti se stalo, že tvary nějakého zájmena nebo číslovky, které zvládá běžné dítě, v tom korpusu, který měl miliony záznamů, prostě nebyly, protože patří sice k jádru jazyka, nicméně frekvenčně jsou hrozně nízké. Evidentně se tu musí postupovat oběma směry. Až pak je možné uvažovat o tom, co by se mělo dělat s jazykovou praxí.

Ze zkušenosti z jazykové poradny vím, že právě nejbanálnější vrstva jazyka, jako třeba „y“ a „i“ je pro většinu lidí určitým nositelem národní cti. . .

Přesně tak. Je to nositelem nějakých jiných hodnot, než kterých by mělo. Je dobré si uvědomit, že to je věcí celého regionu, tj. ne specifikou českou. V prvním čísle *Naší řeči* bylo ocitované prohlášení ministerstva kultu, tehdy ve Vídni, které se týkalo výuky němčiny a užívání cizích slov. Bylo to asi půl roku před tím, než bylo v prvním čísle *Naší řeči* publikováno prohlášení, že bychom měli mít něco podobného i pro české školy a češtinu. Kultivace je tady v našem regionu běžná a ten region končí někde u Anglie.

Teď bych se zase vrátil na takovou odlehčenější notu. Na Sobotce budete v poměrně dobré společnosti, mezi Radoslavem Večerkou, Jiřím Krausem, Irenou Vaňkovou a Karlem Kučerou. Jaký máte vztah k těmto lingvistům? Nejbližší asi ke Karlu Kučerovi, že? Prý jste spolu stavěli chalupu.

To ne, on mi o tom jenom vypráví. Ale my jsme si také věkově blíží. Karel je tedy o něco starší. Pokud jde o kolegyni Vaňkovou, je mezi námi už generační rozdíl, ale líbí se mi ty věci, které dělá. Kolegu Večerku zase tolik neznám, což je také tím, že on je v Brně. Pokud jde o kolegu Krause, tak s tím se hodně potkávám na různých komisích a věcech tohohle typu. Ale jinak já dělám vlastně jinou lingvistiku. Já dělám teoretickou lingvistiku. Katedra teď prochází

Na příklad Ślęza, ležáca nie daleko Sobótki, pełnila do połowy XI w. rolę pogańskiego ośrodka kultowego. Główną postacią zmian był Piotr Wlast, komes (znaczy „dostojnik zarządzający okręgiem administracyjnym”) i bohater burzliwych i tragicznych dziejów, który w 1128 r. sprowadził z Francji zakon Augustianów i podarował im okoliczne wieski. Właśnie ta historia została treścią wczorajszego przedstawienia.

Młodzi akterzy nam świetnie pokazali dużo z samej istoty polskiej kultury tradycyjnej, kultury naszych wielkich słowiańskich sąsiadów, na przykład wartość najpewniejszą – siłę wiary chrześcijańskiej, albo wrodzony polski szacunek, z powodu którego w Polsce nie mogą istnieć takie rzeczy, jak na przykład korupcja. Refleksja ale nie dotyczyła tylko kultury oficjalnej. Największym wkładem bez wątpliwości był dowód, że początki tzw. subkultury dresiarzy pochodzą już z XII wieku!

Nie wiadomo, jakie są plany na rewanż ze strony czeskiej Sobotki. Mamy ale nadzieję, że sukces i wkład ich programu kulturalnego będzie się mógł równać temu, co widzieliśmy wczoraj.

Jerzy Janusz K.

Rozjímání se šéfredaktorem Splav!u

1. Začneme raději pozvolna. Znáte festival Šrámkova Sobotka?

Festival Šrámkova Sobotka znám velmi zblízka. Jsem tu již počtvrté. Jistě bych jej znal ještě blíže, kdybych tu byl alespoň počtyřicáté, můj věk to však nedovoluje. . . Sobotka má vynikající atmosféru, je tu spousta milých lidí, se kterými se rád setkávám.

2. Který časopis čtete na tomto festivalu nejraději?

Na tomto festivalu čtu nejraději časopis *Svět motorů*. Zejména jeho kulturní rubrika je fascinující.

3. Vaše vzdělání podle jistých zdrojů končí studiem v daruvarské mateřské škole Ferdy Mravence. Proto se prý ve stávající redakci cítíte mnohem lépe než v loňském roce. Je tomu opravdu tak?

Studium v Daruvaru jsem ukončil titulem Brouk Pytlík v minulém roce. V současnosti se připravuji na studium kulturologie, kde se zajisté setkám s lidmi, kteří budou na stejné úrovni jako já a budu se s nimi moci bavit o ryze intelektuálních tématech dneška. V redakci se ale cítím opravdu dobře – například kolega Hon vystudoval školu v Beninu, Jiří Januška má zase etruské předky. Jsme tady prostě taková velká multikulturní rodina, všichni si velmi dobře rozumíme a máme se moc rádi.

4. Každoroční sobotekou žen žen v programu festivalu máte v oblíbení spíše více, či méně?

Za sobotekou žní žen se ženu velmi rád. Ještě radši ovšem žnu ženy neformálněji, spíše mimo hlavní program.

5. Čtenáře by jistě zajímalo, jaké pěkné věci si za svůj šéfredaktorský honorář každoročně pořizujete?

Loni jsem si koupil knihu *Fráňa Šrámek a žen*. Kniha je to velice poučná, myslím, že v ní člověk nalezne opravdu netradiční,

„Tok řeky korytem, které už někdo vyhloubil“ aneb platí to i v komiksu

 o mírně hektickém přesunu ze zahrady Šrámkova domu do prostor Městské knihovny jsme měli příležitost zúčastnit se besedy s Viktorem Janišem, překladatelem z angličtiny (přeložil např. W. Saroyana, I. Asimova, L. de Bernières atd.).

S tímto mladým gentlemanem by se jistě dalo rozprávět hodiny a hodiny, a to nejen o sci-fi literatuře, která je jeho doménou; seminář se však zaměřoval na problematiku specifík češtiny při překládání komiksu.

Přestože jsme se během besedy dozvěděli, jak komiks vzniká či kolik lidí se na jeho zrodu podílí, byla základní orientace v tematice nezbytnou podmínkou pro smysluplnou účast příchozích. Převážná část publika se však našťastí s komiksem již někdy setkala, takže pravidelné oddechování několika zahřívajících se jedinců nijak nerušilo průběh velmi zajímavého rozhovoru. Připravenost Viktora Janíše i moderujícího Radima Kučery umožnila posluchačům spontánně nahlédnout do světa bublin.

A co jsme se dozvěděli o jejich překládání? Největší překážkou se zdá být úzká provázanost textů s grafickou stránkou komiksu. Čím větší je závislost textu na obrázku, tím těžší je cesta za pointou vtipu. Mnohdy se proto překladatel zbáběle uchýlí k anotacím, kde pak vysvětluje a vysvětluje... Jindy zas nebohý překladatel musí počítat slova, aby se mu vešla do bublin, u významotvorných názvů zase bojuje s vlastním svědomím, zda psát hezky česky, ač to uchu nezní a fanoušci překladatele uspamují, nebo ponechat název v původním jazyce a připravit tak cizí řeči nevládnoucího občana o zážitek.

Kapitolou sama pro sebe je ne/překládání tzv. SFX :-). Tak třeba netopýři v Anglii dělají „scree, scree“ (čti skří, skří) :-), ale kdo někdy slyšel netopýra v Čechách, ví, že „scré, scré“ vážně nedělá. A aby s tím přestal, je mnohdy nutné zajistit vedle překladu i časově a finančně nezanedbatelnou přelustraci celého obrázku (1 hodina v DTP studiu vyjde na 500,- Kč s tím, že často je zapotřebí strávit tam kvůli jedinému obrázku i několik dnů).

V průběhu příjemného vyprávění jsme se dozvěděli ještě řadu dalších věcí, například že i přeložení útržku textu se může stát houbou za dobrodružstvím, ale mám za to, že pokud jste na besedě byli, víte to stejně dobře jako já, a pokud jste tam nebyli, tak vás komiks buď nezajímá, nebo máte čeho litovat. :-)

Kateřina Slušná

Sobotka & Sobótka

 asza czeska Sobotka rok temu wstępila na scenę między-narodową, gdy został podpisany układ między miastem naszego kochanego festywalu i polskim gminem Sobótka ze Śląsku. Najwyraźniejszym śladem tej współpracy na tegorocznej Sobotce było wczorajsze wystąpienie dzieci z Gymnazjum Gminnego nazywające się *Obrazy z życia Komasa Piotra*. Przedstawienie mające 15 min. i polegające na schematycznym wyobrażeniu jednego z najważniejszych momentów w historii miasta Sobótka i jego okolicy, było urozmaicenię tańcy i widzowie je na końcu ocenili zasłużonym oklaskiem.

Normalnym zjawiskiem na Śląsku było w X i na początku XI w. występowanie równolegle religii pogańskiej i chrześcijańskiej.

generační obměnou, takže musím dělat nové kurzy a tak a točí se to i kolem kognitivní vědy, aniž bych byl jejím reprezentantem nebo bezvýhradným zastáncem. Takže z tohoto hlediska mi je velice tematicky blízko právě ta Vaňková. No a s Kučerou je vždycky dobré si popovídat, protože spolu máme společné i další zájmy, takže se nám ta lingvistika prolíná i jinak, což je vždycky dobré.

Na závěr nám povězte, na co se nejvíc těšíte do Sobotky – na přednášku, seminář po ní nebo na posezení s přáteli u jakéhokoliv typu nápoje...

Budu úplně upřímný. Na Sobotce jsem sice na přednášky chodil, ale nikdy jsem tam osobně nepřednášel, takže pokud jde o přednášku, nevím přesně, na co se mám těšit. Pokud jde o seminář, záleží to na přednášce a na tom, jestli bude fungovat komunikace. Takže nejvíc se vlastně těším na to třetí. Krom toho doufám, že si Sobotka podržela svou výbornou atmosféru, přece jenom jsem tam dlouho nebyl, ale tehdy byla atmosféra skutečně vynikající.

Za rozhovor děkuji

Jan Chromý, Lukáš Novosad

Machr málem ve stínu

 okující úvod měla čtvrtěční přednáška prof. Karla Kučery o češtině v USA. Přesněji, po začátku naprosto standardním – v devět hodin byla v sále tak pětina posluchačů, takže se vyčkávalo a vyčkávalo – přišlo překvapení. Na pódium vystoupila dvaosmdesátiletá žena, účastnice 46. Sobotky, a pronesla patetický proslov o tom, že se nám sobotecká studánka místo dříve obvyklé ušlechtilé noblesy zakaluje. Pojmenovala hlavní oběť tohoto zakalení, vedoucí místní pekárny, sprostě přirovnanou k univerzitní pedagožce, a pak nesmiřitelně vyzvala k čištění studánky, aby mohla ještě dlouho jezdit do pohodové a vlídné Sobotky. Velmi mě překvapil kontrast té sverepé odhodlanosti a proklamovaných ušlechtilých cílů. A aby toho nebylo dost, přišlo ještě jedno překvapení: vzhledem k žádostem některých účastnic a účastníků Sobotky, že se na dlouhé monology příliš moudrých lingvistů nelze stoprocentně koncentrovat, byla přednáška operativně zkrácena na hodinu. Ano, uznávám, že sto minut je příliš, sám jsem to v recenzi etymologické přednášky naznačil, ale tohle rozhodnutí se událo příliš rychle. A šťve mě, že jeho obětí byl právě profesor Kučera, na jehož vystoupení jsem se po vyčerpávajících nočních korekturách rozhodl vstát.

Chudák profesor byl plamenným, patetickým výkonem své předřečnice na chvíli zcela paralyzován a první dvě věty, eufemisticky řečeno poměrně nekoherentní (nezdařil se vstup *in medias res*, když už nemohl od Kučery přijít efektnější úvod, než který mu byl přichystán), rozhodně nepřipomínaly jeho projev z fakultních poslucháren. Rychle se ale otřepal a rozehrál se k řečnickému výkonu, který byl (až na spolknuté konce některých slov) radost poslouchat. Prostě nám předvedl, že se nenechá jen tak někým zastínit. – A zde si neodpustím (více či méně šťastné, jak kdy) *locus communis* letošních splavích článků, poznámku k publiku: Vážení, pokud jste měli dojem, že profesor Kučera svým hlasem „nezvládl místnost“, jak se říká ve slangu fonetiků, mýlíte se. Vy jste nezvládli poslech. Pomíjím dvě známé kletenice, tam by bylo upozorňování beznadějně, nechci rozmazávat mobily, protože i mně jemně zavrčel v kapse,

ale rád bych vám něco vysvětlil: Pokud dostanete na začátku přednášky papír s nesouvislými texty, které nedávají samy o sobě dvakrát smysl, neskládejte ho naněkolikrát a neukládejte ho do kabelky či kapsy. Je dost pravděpodobné, že vás přednášející v průběhu své produkce vyzve, abyste se do papíru podívali a sledovali, o čem že mluví.

A teď k obsahu přednášky: Kučera přesvědčivě vysvětlil a doložil, že se v případě americké češtiny jedná o samostatnou větev jazyka (s různými dobovými podobami), o svěbytný komunikační nástroj odpovídající prostředí, o varianty s různými standardy. Úvahy o jazykové divergenci a konvergenci (na příkladech a) odlišných jevů v americké češtině a b) specifického míšení a paralelního užívání prvků jednotlivých dialektů v komunitách v USA na rozdíl od nivelizace nářečí na českém jazykovém území) zajisté vytříbily jazykové povědomí posluchačů a osvětlily, proč mají k sobě blízko historická jazykověda a zkoumání jazyka izolovaných národnostních menšin. Dozvěděli jsme se, že v češtině krajanů z amerického severozápadu je patrný jihozápadočeský nářeční základ, zatímco jih USA osidlovali Moravané a Slezané, že v angličtině krajanů, kteří češtinu přestanou používat, zůstává „plochá“ česká intonace a „neanglické“ přitakávací otázky („It is a nice day, yes?“) a že emigranti žijící v druhé polovině 19. století byli vesměs do takové míry uzavřeni ve svých komunitách, že se obešli bez angličtiny. Od té doby v Americe klesá počet uživatelů češtiny a dnes vzhledem k minimálnímu počtu mladých mluvčích zde stojí čeština před zánikem.

Dostalo se nám poučení o emigračních vlnách (tady jen jednu poznámku – musí být to, že ochranný český bratr píše kurentem, důkaz, že nepoužívá češtinu?) a tady už Kučera plodně odbíhal od úzce pojaté lingvistiky. Odbočky ke čtenářským klubům, k doutníkářství a perletářství nebo dokonce k mariáši ukázaly na šířku jeho mimolingvistických zájmů a napověděly, proč je pedagogem, který dokáže zaujmout. Nečinilo mu problém vystoupit ze stínu své předřečnice a předvést výbornou přednášku.

František Martínek

Polámaná křídla bílá

As mezi přednáškou a seminářem prof. Kučery vyplnila včera dopoledne prezentace nakladatelství Albatros. Vedoucí Klubu mladých čtenářů (KMČ) Jana Růžicková představila publiku dvě albatrosí autorky, Petru Braunovou a Danielu Krolupperovou. Jejich vyprávění o literární tvorbě odhalilo publiku, jak nesnadný může být osud autora dětských knih, které máme tendenci považovat za něco idylického, na rozdíl od tzv. velké literatury bezproblémového a takřka odpočinkového.

Vezměme si jen život Petry Braunové, nositelky loňské Zlaté stuhu za autobiografické drama *Česká služka*. Matka tří dětí začala psát ze zoufalství, ve snaze přimět svého syna Olivera číst. Příběhy o něm samotném vyšly pod titulem *Rošťák Oliver*. Sám hrdina se však nadšeným čtenářem nestal, čímž přinutil svou matku napsat další titul, tentokrát sci-fi o setkání desetiletého chlapce s mimozemskou civilizací. Nelze se nebohat paní Petře divit, že nechala příběh skončit tragicky. Tehdy zakročilo nakladatelství a knížka *Neuvěřitelné září (Tajný deník Tomáše S.)* dostala konec otevřený. Mezitím ožily autorčiny neradostné vzpomínky na doby, kdy působila jako au-pair v Anglii; vyrovnat se s nimi jí umožnilo jejich

převedení do knižní podoby, kterou je právě oceněná kniha *Česká služka aneb Byla jsem au-pair*. Trefný titul koresponduje s autorčinou profesí. Píšeť ta dobrá paní po večerech, vydělávajíc si coby redaktorka časopisu *Napsáno životem*. Denně jí procházejí rukama lidská dramata, není tedy divu, že i pro svůj dosud nejnovější román *Prázdniny za všechny prachy* si zvolila závažné téma rozpadu rodiny. Otevřený konec, opět ponechávající otevřenou cestu k pokračování v případě komerčního úspěchu, dokazuje, že paní Braunová je ženou navýsost praktickou, kterou těžký život naučil pomýšlet na budoucnost. Netušíme, zda i v tomto případě jde o námět autobiografický, držíme však paní Petře palečky, aby i nadále dokázala brát své životní strážné s humorem.

Daniela Krolupperová sleduje spíše linii „beletrie s poučením“, tedy příběhů, které mají své čtenáře zároveň vzdělat v určitém oboru. V první knize *Proč mluvíme česky* se hrdinky dostanou do říše jazyka a poznávají jeho vývoj, *Viropis aneb Jak bacit bacila* je první průpravou medicínskou. Pak paní Krolupperová naznala, že nebude dále házet perly nevděčné mládeži a její třetí kniha *Zuzanka* je prostým vyprávěním ze života dětí.

Hezky pak ještě hovořila paní Růžicková o snaze zachránit naše děti ze spárů počítačových her a přivést je namísto toho k četbě a též k vlastnímu psaní. Dojetí přiškrtilo hlas v hrdle přítomného redaktora, když si tento představil rozzářené dětské oči na besedách KMČ či dítky přivedené osobním příkladem a laskavými slovy literátek ku psaní deníčku. (Nedělám si z toho srandu, sama si píšu deníček již řadu let, pozn. aut.). V Klasické knihovničce vycházejí dva tituly ročně.

Že veleúspěšná série knih o Harrym Potterovi pomáhá vydat náročnější tituly (Kainarovo *Nevidáno, neslycháno* s novými ilustracemi), nepřekvapí. Poněkud mě však zarazilo otevřené přiznání, že „na jeden počin vydáme deset komerčních věcí“, svalování viny za čtenářský nezájem na média a rovněž výrok „Kdo nemá debil a kufřík, není úspěšný“. Zde těžko říci, zda to bylo přefeknutí v zápalu plamenně ironické promluvy, či vyjádření úmyslné. Vzápětí došlo k přestřelce mezi paní Růžickovou a jednou z účastnic, vyučující na pedagogické fakultě, která nakladatelství vytýkala nedostatečnou propagaci a nulovou komunikaci s fakultami. Budoucí učitelé tak jen obtížně získávají přístup k aktuální produkci pro dětské čtenáře.

Pro studenty učitelství tedy stručný výběr z nabízených titulů: nové vydání osvědčeného *Nekonečného příběhu*, *Medvídko Pú* a příběhů o muminech Tove Janssonové, naučná řada *Dějiny v obrazech*, pro starší čtenáře *Beatová poezie žijících autorů* či sci-fi *Supervědátor* od Eoina Colfera. S mezinárodním úspěchem Harryho Pottera nejspíš souvisí rozmach žánru fantazy, zastoupeného zde knížkami Renaty Štulcové – která se loni představila v rámci téhož programu na Šrámkově Sobotce – o Nemetonburku (*Nemetonburk aneb Zlatá brána, Nemetonburk aneb Tajemství ve skále*) či Angličanky Jenny Nimmellové o chlapci Charliem, který v sobě objeví mimořádné schopnosti a odchází studovat do Bludovy akademie, a jeho svérázné rodině (*Charlie a tajuplná truhlička, Charlie a kouzelný kuličkas*). Vrcholným dílem, jež ocení každý dětský čtenář, jsou však nepochybně memoáry herce Pierra Briceho *Vinettou a já. Můj skutečný život*. (Mimochodem, všímáte si častého výskytu podtitulů?) Howgh.

Jana Melková

